ՍԿԶԲԻԶԼԻՆՃԻ–ՍԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՈ–351–ՀԱՐՃԱՄՊԱ–22–ՅՈՒՆԻՍ–1860

ԱՎԱՓՐԱՆԿԱ–4–ՅՈՒԼԻՍ–1860

ՄԷՃՄՈՒԱՆՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Իշպու Մէճմուայը Հայատոխ, հէր հարիւրամեայ ճու�ա Եր թէսի կիւնէրի տարբերակագ տրը։

Պէնէսի քէշէն օլարագ • Գայիմ	150	ղուրուշ։
Աթը պլաղը քէղալիք	„ 80	„
Իւչ պլաղը քէղալիք	„ 40	„
Վէ պիր նուսխէսուս		5 ½

Տարբերակ իշխան պէհէր նուսխէսունա փոսթախանէ նիզամը մուճիպինճէ իւճրէթ ալընաճաղը խասէլիէն պէյան օրուսնուբ։

Իրանաթը պէհէր սրբատր պիր տէֆտրագ • 5 ղրշ։
Իքի տէֆա իշխան պէհէր տէֆտարնա • • 2 „
Իւչ տէֆա իշխան պէհէր տէֆտարնա • • 1½ „
Իւչ տէֆտարան վատէ օլան, մէ զայէթ ուզուն իրանամ իշխան պրբաճա բարարբագ օրուսնուբ։
Ցարբատան կէլէն մէ քիթուպ մէ իրանաթը բասմա մէսարիֆիէրի • կէօնտէրէնէրին իւզէրինէ օրուս զուպաս մահալամէ պէյան օրուսնուբ։

ՀԱՅԱՏԻՍԱՆ

ՈՒՄԱՌՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ԵՎ ԳԱՓՐԱՅԸ ՍԱՅՍՐԷԻՅԷ ՄԻՋԹԱԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 22 ՅՈՒՆԻՍ

Կէչէն ճիւմաա իրԹէսի կիւնիւ Պայրամ վէ Լուսաւորիչ ԵօրԹուսու օլտուղունատան օ կիւնէ մախսուս օլան զաղէԹամըզ իշպու չարշամպա կիւնիւ նէչը օլունուբ։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Կէչէն հաֆԹա, էֆախիմի վիւքէլայը սալԹանաԹը սէնիկսէն օլան Միւշիր բաշալէր հազրաԹը, մապէյնը Հիւմայունէ ապիմէթ խիւպ հուզուրու մէամէն մէվֆուրու ճէնապը Փասիշահիկ պիլ տուխուլ, էօրԹէսէն պիրիւ նիյաԹը խայրիկ իԹԹիյասը միւլիւքանէսէն օլան իսլահաԹը ումուրու միլքիկ, վէ մամուրիկէԹը մէմալիք վէ ասայիշ վէ իսԹիրահէԹը ումումիկէյէ միւԹալիգ օլան հէր խուսուսա պէղը ճան վէ սարֆը սայ վէ ինԹիմամ, վէ պիղալաԹ հէր նէվ ֆէտաքեարլըղա հազրը պուլունտուգլարընը խաքիրայը Շահանէյէ ինֆասէ իսիւպ, էմր իւ ֆէրմանը մատաէԹ իւնվանը Փասիշահանէլէրինէ մունԹազը օլտուգլարընը տախի արզ իւ ինֆասէ խլէմիշէր, վէ էվլիայը ումուրու ՏէվլէԹը Ալիէնին, պու մագուլէ ղայրէԹ վէ նիկէԹը խայրիկէ պուլունտուգլարը մահզուզիկէԹը Փասիշահկի միսԹէղէմ օլուպ սայէի մուվաֆֆաղէկէԹ վայէի ճէնապը միւլիւքանէլէրինէ, միրք իւ միլլէԹ վէ ԹԷպատ վէ զնրի սէսԹան հազրէրինէ էն գարիպ պիր պապը ճէմիսի սատատէԹ քիւշատ օլունաճաղը վէ էսպապընա շիմտիէն վէ պիլա ԹԷՆիսիր ԹԷՀՊիւս գելընաճաղը տախի ԹԷֆհիմ պույրուլարագ, միւքէլայը տէվլէԹին շէվգ իւ ղայրէԹի պիր գաԹ տախի ԹԷքսիր վէ ԹԷզէիտ գելընաբաղը • վէ էքի կիւն սօղրա, եանի մահը հազիրանը բուսինին օն իւչիւնճիւ բաղար իրԹէսի կիւնիւ, Սատրը սապրգ Մէհէմմէտ Միւշիր բաշա հազրէԹէրի Պապը Ալիսէ իղամ գելընարագ մէմուրիկէԹը սէնիկէրէրի ատԹի իւզ զնքը ԽաԹԹը Հիւմայունու. ինայէԹ մագբուն Փասիշահի իլէ իլան պույրուլմուշտուր։

« Վ Էզիրի Սաալիսէ միրիմ գայիմ մագամ բաշա։

» Տէրաէսթ պուլունան իսլահաԹը մալիսէ մէճլիսի բիասէԹինէ, միւքէլայը ՏէվլէԹը Ալիսէ միզանէն էհլիյէԹլի պիր զաԹըն Թայէնի լաղմ կէլմիշ վէ սատրը սապրգ Միւշիր բաշանըն տիրայէԹ վէ իսԹիգամէԹի միւսէլլէմ պուլունմուշ օլտուղունատան զնքը օլունան բիասէԹ իսլզմէԹը միւհիմմէսինէ միւշարալէյհին Թայէնի պիԹԹէնսիզ կէնտիւսի ճէլպ իլէ մէմուրիկէԹի իճրա օլունմուշ օլմասի իլէ իլանը քէֆիկէԹ իպԹիտար օլունուսուն վէ Խապպիմիզ Թասալա վէ Թագատատէս հազրէԹլէրի մուվաֆֆաղ պույուրա։ Ամին։»

— Մէղբիւր իսլահաԹը մալիսէ մէճլիսինին ճէմիյէԹ մահալի Օարպխանէյի ամիրէ օլուպ, պիրինճի մէճլիսէրէԹին ագաբնա կէչէն շարշամպա կիւնիւ մուպաշիրէԹ օլունուպ, բէխս Մէհէմմէտ Միւշիր բաշա, վէ մալիսէ նազիրը ՄուխԹար բաշա, վէ խարիճիսէ նազիրը Ֆուատ բաշա վէ կիւմրիւք նազիրը Թէանի բաշա վէ էճնէպիտէն Մարքի տը Ռէօք, վէ ՖալգոնէԹ վէ Լաքենպախէր հազրը պուլունմուշլար վէ Իսլամ վէ ԽրիսԹիյան միԹէպերանընատան սայրը պիր գաչզէվաԹ տախի պու մէճլիսէ ազա ինԹիխապ օլունաճաղ տրը տէնիր։

Սատրազամ հազրէԹլէրինին պայրամ կիւնէրինի Վ իսին ճանիպինէ կէչիրէճէյինի վէ օնատան սօղրա, վագի օլան էմրը Ալի մուճիպինճէ Նիշ վէ Պոնտա ճանիպինէ տախի ազիմէԹ իսէճէյի իշԹիրմիշ տիր։

Միւշարալէյհ հազրէԹլէրինին Վ արնա, Շումնի Խուսնուգ Վ իսին վէ քէշէԹը կիւզար իսէտէյի սայրը նահիյէ վէ էյալէԹլէրէ ԹԷՀՊիւս պույուրատուգլարը իսլահաԹ վէ նիզամաԹը խայրիկէյի միԹԷՆԷՎկէ քեաֆֆէի ահալիյի մէսրուր վէ տիբշատ իսիւպ հէր մահալէ ահալի վէ սէքէնէ ԹԷրաֆրնատան տատավաԹը իճապէԹ այաԹը ճէնապը Փասիշահի եատ վէ ԹԷզքեար գելընմիշ տրը։

Միւշարալէյհ հազրէԹլէրինին հէր մահալէ մէճլիսի մէմլէքէԹ, վէ վիճուհու պէլէ վէ միւԹէպերանը ԽրիսԹիյանը ճէլզ իսէրէք, քէմալը իւԹիֆաԹ իլէ խայրխահանէ խրատ պույուրատուգլարը նուԹգատ,

« Փասիշահըմըզ էֆէնտիմիզ հազրէԹլէրինին քեաֆֆէի ԹԷպատը սալԹանաԹը սէնիկսինին սատատէԹ վէ ռիֆահը հալի միւլԹէզէմ վէ մաԹլուպու Շահնշահիլէրի պուլունտուզի միսիւլ իւ, պիլ ճիւմլէ ԹԷպատանընինի միւլիւքանէ վէ ԹահԹը գավանինի մէվզուէատ պիլա իսԹիանա միւտախաԹ իւզրէ օլուպ, հաԹտա էլԹաֆ վէ մէրհամէԹը սէնիկէի շէհրիյարանէլէրինին էսէրը ճէլիլի օլմագ իւզրէ, էմր իւ ֆէրմանը հազրէԹը Փասիշահի իգԹիզասընճա, պու տէֆա կէնտիւսի վէքիլի մուԹլագ օլտուղու հալտէ, պիլ ճիւմլէ ահալի-նին Թահգիգի ահվալինէ վէճէմիլի իսԹիտա օլունան իհԹիաճաԹլէրինին պիԹԹէԹգիգ էս՝աֆքնա վէ ուսուլ նիւսֆէԹ վէ հագգանիէԹէ ԹահԹպիգէն իհգագը հագգ մատատէի միւհիմմէսինէ մէմուր պույրուլմուշ օլտուգլարը հալտէ եէկտիկէրի իլէ գարընատաշճա մուամէլէ իԹմէք վէ հագգէլէրինտէ շայեան պույրուլան ատատլէԹ վէ մէրհամէԹը ճէլիլէ մուգապիլինտէ ըմհարը ԹԷՀԷՔքիւր վէ մահմէտէԹ խլէմէք լազզմէտէն պուլունտուղի, վէ հէր քիմին իֆատէ վէ իսԹիտասի վար իսէ պիղալաԹ կէնտիւլէրինէ պէյան իԹմէյէ մէզուն օլտուգլարընը իրատէ վէ իլան պույուրմուշլար տրը։»

Իմամ Սատրազամը միւշարալէյհ հէր քիւշԹիւկիւզար խլէտխի մահալէտ նուԹգու մէզպուրուն մանԹուգունճա ամէլ վէ հարէքէԹ իսիւպ, էսհապը ԹԷօհմէԹին ճէզասընը ԹԷրԹիպ, վէ հէր ուշղունտուզուզուն տէֆի վէ էէրինէ իսլահաԹը լաղմէնին իպգասընա հիմմէԹ վէ միւտավէմէԹ պույուրմագտա տրըլար քի, վագԹընտա ԹահֆիլաԹը իլէ պէյան վէ իլան գելընաճագ տրը։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԵՃՆԷՊԻՅԷ

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ։ ԻնկիլԹէրրա սէվահիլի իսԹիհքեամաԹընին իԹմամ վէ իքմալը օն իքի միլիոն լիրայա տատհա միւհԹաճ օլունտուզու պիր գումիսիօնու մախսուս ԹԷրաֆընատան խատպէր վէրիլիպ, եագընտա ԽարլամէնԹ մէճլիսի պու խուսուսատա պիր գարարը գաԹի վէրէճէք տիր։ ՊիւԹիւն Յուրոբա տէվլէԹլէրինին լիսանը, միւսալէհէնին պագատընա տէվամ իԹմէք օլտուղու հալտէ, ֆիկիր իւ հարէքէԹլէրի, ատքէր, միւհիմմաԹ վէ իսԹիհքեամաԹը արԹրբմագ օլմասը էօյէ պիր ատճայիպ հալ տրը քի, էհլը վուգուֆ պէյհիւատէ եէրատէ պիր մանա վէրմէյէ չալըշըրլար։

ՖՐԱՆՍԱ։ ԻմբէրաԹոր հազրէԹլէրի, ալաֆրանկա յունիսին օն պէշինատէ Խարիսատէն Պատէն ճանիպինէ ազիմէԹ իսիւպ, իւչ կիւն իդամէԹ իսէրէք, մահը մէզպուրուն օն սէքիզինատէ կէճէլէյին Խարիսէ ավանԹ խլէմիշէր տիր։

ԻմբէրաԹորու միւշարալէյհ Պատէնատէ պուլունտուղու էնատէ Խրուսիա Պրալը Նայիպի Խրէնս տը Խրիւս հազրէԹլէրի, վէ Սագսոնիա, Պավիէրա, Հանովրա վէ Վ իրԹէմպէրկ գելրալէրի, վէ Վ էյմար վէ Գոպուրկ վէ Պատէն Կրանտուգալէրի վէ սայրը պագը տուգալար վէ տուքէսոալէր իլէ միւքէրրէրէն միւլագաԹ խլէմիշտիր։ Պու տէֆա վագի օլան պու հիւքմտարան ճէմիյէԹինին, ԹարիխատէմՀ ամանը վէ հարէքէԹ տախի կէօրիւքլէրի հալտէ։ Նաբօլէոն կիպի տագիգ պիր հիւքմտար, պու հալտէ կէօրմէմէզլիք իսէմէյիպ, Ալէմանէա իլէ սէօյէշմէք ֆարզ օլտու։ Լաքին Ֆրանսա ԻմբէրաԹորու կիպի սէօյէշսէ, վէ տէվլէԹճէ մուամէլէ կիպի պիր մուամէլէյէ գալգըսա, պիւԹիւն Յուրոբանըն տախի պիրլիքատէ սէօհպէԹէ կիրիշմէսի լազմ կէլէճէքտի, վէ քիմ քի ճէմիյէԹլէ սէօհպէԹէ կիրիշիր, հէր պիլտիյինի վէ հէր տիւշիւնտիւնիւ սէօյլէյէմէզ։ Իմամ Նաբօլէոն հայրէԹէ շայան պիր ԹԷտպիրլէ, Ալէմանէա հիւքմտարլէրի իլէ ահպապ կիպի սէօյլէշի, վէ Յուրոբա միւտախէլէսի միւքին օլմասը։ Շիմտի, քի Ալէմանէա Նաբօլէոնու, վէ Նաբօլէոն Ալէմանէայը աղնատը վէ Թանրաը, շիւպհէ եօգ տուր քի ահպապ մէճլիսինատ վէրիլէն գարարլար, բէյ տէր բէյ տէվլէԹճէ տախի Թատիգ օլունաճագ տրը։ Պատէնատէ պուտնճա հիւքմ-

սալի եօգ տէսէք ճայիզ տիր։ Զօգ տէֆա հիւքմտարլար պիրպիրլէրի իլէ կէօրիւշմիւշլէր տիր, լաքին հիւքմտար ազամէԹի իլէ, պու տէֆա պու Թավը վէ ազամէԹ գալտրբբլըգ, հիւքմտարլար պիրպիրի իլէ ատէԹա պիր հէմճիհրի եա ագբատա միսալի, պիրա ԹԷշրիֆաԹ պիրէր սիահ տէԹրի, վէ պիրէր սիահ շապգա իլէ կէօրիւշմիւշլէր, էլհասլ տէյիլ Ֆրանսըզ ԻմբէրաԹորու, Ինբուսիա Ինբէնի, եա Ալէմանեա գելրալարը վէ տուգալարը, իրա Լուի Նաբօլէոն իսմինատ պիր ատամ, Նալէօմ, Յան, Յօրժ, վէ սայրը իսմլէրատ օլան պիրէր ատամ իլէ կէօրիւշմիւշ տէմէք օլաճագ տրը, վէ պու հալտէ պու ճէմիյէԹէ տէյիլ պիր տէվլէԹ մէճլիսի, իրա պիր ահպապ մէճլիսի գրյաֆէԹի վերիլմիշ տիր։ Լանրմազսագ, Նաբօլէոնուն բօլԹիգաճա պիր պէօյիւք ուսԹալը-ղը տախի պու տուր։

Ֆրանսա իլէ Ալէմանեա հիւքմտարլարընը բօլԹիգասը, Ինկիլիզ, ԱւսԹրիա վէ Ինբուսիատան ԹԷշվիգ օլունարագ, շու սօն սէնէլէրտէ կէրէյի կիպի կէրկիտէ իտի։ Իմմ քի պէօյիւք Նաբօլէոն տէվլի վագտարընա վագրֆ տրը, պու զաԹրն եիւզիւնտէն Ալէմանեանրն նէլէր չէրախինի գօլայճա ֆէէմ իտէպիլիր։

Պու կիւնքի կիւն Ֆրանսա ԹախԹընատա օՀԹուրան, էրինէ պիր Նաբօլէոն տուր, վէ աղչօգ ԹԷպլատիւլաԹ, աղչօգ ֆէրգլէ նիհայէԹ էրինէ ամճասընը իղնէ կիԹմէքտէ օլտուղունա տախի շիւպհէ եօգ տուր։ Ալէման հիւքիւմէԹլէրինին, պու զաԹտան միւսԹէրիհ օմմամլէրի, էմտալինէ ԹաԹպիգէն պիր գապահաԹ տէյիլ տիր։ Խուսուսա վէսվէսէլէրինի արԹրբրատագ պաղը լիսան վէ հարէքէԹ տախի կէօրիւքլէրի հալտէ։ Նաբօլէոն կիպի տագիգ պիր հիւքմտար, պու հալտէ կէօրմէմէզլիք իսէմէյիպ, Ալէմանեա իլէ սէօյէշմէք ֆարզ օլտու։ Լաքին Ֆրանսա ԻմբէրաԹորու կիպի սէօյէշսէ, վէ տէվլէԹճէ մուամէլէ կիպի պիր մուամէլէյէ գալգըսա, պիւԹիւն Յուրոբանըն տախի պիրլիքատէ սէօհպէԹէ կիրիշմէսի լազմ կէլէճէքտի, վէ քիմ քի ճէմիյէԹլէ սէօհպէԹէ կիրիշիր, հէր պիլտիյինի վէ հէր տիւշիւնտիւնիւ սէօյլէյէմէզ։ Իմամ Նաբօլէոն հայրէԹէ շայան պիր ԹԷտպիրլէ, Ալէմանեա հիւքմտարլէրի իլէ ահպապ կիպի սէօյլէշի, վէ Յուրոբա միւտախէլէսի միւքին օլմասը։ Շիմտի, քի Ալէմանեա Նաբօլէոնու, վէ Նաբօլէոն Ալէմանեայը աղնատը վէ Թանրաը, շիւպհէ եօգ տուր քի ահպապ մէճլիսինատ վէրիլէն գարարլար, բէյ տէր բէյ տէվլէԹճէ տախի Թատիգ օլունաճագ տրը։ Պատէնատէ պուտնճա հիւքմ-

տարան պէյնինտէ նէ սէյլէշիլտի վէ նէ իւզէրինէ սէօհպէթ օլունտու պիլինիր վէ քէշֆ օլունուր պիր շէյ տէյիլ տիր։ Լաքին Ֆրանսա իլէ Ալէմանիա բօլիթիգասը, էվէլքի հալինտէ գալաճակ մը, պու տախի պիր վէճհիլէ մէմուլ օլունամաղ, վէ նէ զաման Ֆրանսա իլէ Ալէմանիանըն միւնասէպաթը բօլիթիգէյէսի պիր հալը ճէտիտէ թահվիլ օլուր, պունուն պիւթիւն Եւրոբայա թէյսիրի եօղտուր տէմէք ահախ ապէս տիր։ Ֆրանսա վէ Ալէմանիանըն շիմտիյէտէք տէրքեար օլան բօլիթիգալէրի ճիւմլէյէ մալիւմ տիւր պունտան սօղրա կէլէճէք վուգուտաթէ ճիւզիճէ տրդգաթ օլունուր իսկ, պու բօլիթիգանըն նէ տէրճէյէ գատար թէճախտ գրլանտրը գօլայճա ֆէհմ օլունուր։ Պէքլէյէլիմ վէ կէօրէլիմ։

Իմբէրաթոր Բարիսէ վասլ օլտուղու անտէ, վիւքէլայը ճէլգ իսիւպ պիր մէճլիս իթմիշտիր, վէ պիւթիւն Ֆրանսա զաղէթալէրի Նաբօլէոնուն պու սէյահէթինի միւսալէհէյի ումումիյէյէ պիր խայրրը ալամէթ ատտ իտէրլէր։

Եւրոբա զաղէթալէրի պու Պատէն ճէմիյէթինին մէֆհումունա տայիր պիր շէյ տէյէմէյիպ, հիւքմտարլարը սատթ գաչտա գահվալթը իթտիքլէրինի, նէ վագթթ վէ նէրէտէ թատամ իթտիքլէրինի, ախշամլարը նէրէտէ վէ նէ թարզ էյլէնտիքլէրինի եազմագատա տրրլար։ Վ ագատա Եւրոբատա էօյլէ տէվրլէր օլտու քի, հիւքմտարլարը եէմէլէրի, իշմէլէրի, ույումալարը վէ օթուրմալարը պիր պէօյիւք վուգուաթ միսիլլիւ իլան օլունուր ուտու, լաքին շիմտի Եւրոբա ահալիսի գրալարը եէտիսինի, իշտիսինի, կիստիսինի օ գատար գայտ իթմէյիւպ, իլա միւլքիւ տէվլէթէ միւթասալիգ նէ հարէքէթ վէ նէ մուամէլէ իթտիքլէրինի, զիատէ կէօվլթմէքտէ տիրլէր, պու հալտէ պիզէր տախի Պատէն գահվալթրլարը վէ վիսիթալէրինի նագլ իթմէքտէն սարֆը նազար իտէրիզ։

ՌՈՒՍԻԱ։ Տուէլը էճնէպլիյէ նէզտինտէ մուգիմ օլան քեաֆֆէի Ռուսիա էլչիլէրինէ, Խարիճիյէ նազրը Իրէնս Կօրչագոֆ, Շարդ մէսէլէսի հագգընտա ամթի իւզ զէքր միւզէքքերէյի բէսամիյէ վէ ումումիյէյի կէօն տերմիշ տիր։

Պու վարագատա պուլանան պահալարը սահիհ վէ զայրը սահիհ օլտուղունա եագընտա պիւթիւն Եւրոբա հիւքմ իտէճէք տիր։ Հէր հալտէ թէճրիւպէ պիզէրէ կէօսթէրտի քի, պու մագուէ պիր միւտախէլէ, Խրիսթիյան թէպաալէրինէ ֆայիտէտէն զկյատէ մաղարրատ տավէթ իթմէքտէ տիր։

Ռուսիա տէվլէթի, տէվլէթը Օսմանիյէ թէպաալէրի օլան Խրիսթիյանլէր իլէ պու գատար մէշղուլ օլմասա, պունլարրն հալի շիմտիքի պուլունտուգլարը հալտէն տահա պին գաթ ալա օլաճաղընա շիւպհէ եօգ տուր։ Իմտի եալընըզ պէօյէ պիր միւտախէլէնին սօնու Խրիսթիյանլարրն իսլահը հալ վէ սատատէթը սահիհէլէրինէ պաշլանկըճ տրր։

Իէրիօպոլ. 20 Մայիս։

«Պու էնատէ պիւթիւն Եւրոբանըն նազրը տրգգաթը, Շարդ մէսէլէսի հագգընտա զուհուրա կէլէն պաղը միւքեալէմէ մէճլիսլէրինէ մէրքիւզ պուլունտուղունտան, պու մէսէլէյէ Ռուսիանըն նէ տէրէճէյէ գատար միւտախէլէ իթտիքի, վէ պունու մէյտանա չզգարմասընտան նէ մագսատի օլտուղու իւզէրինէ եաղընը զիւիւմլէր վէ եալան եախօտ մուպալյա մանալէրտէն իրաղը վէ գայէ իթմէմէք տախի Ռուսիա տէվլէթինէ էմէլի տիր։»

«Կէչէն պիր սէնէտէն զէյատտէ տիր, Թիւրքիսթանտա օլան ատճէնթէլէրիմիզ, զնյրի իտարէի Տէվլէթը Օսմանիյէտէ օլան Խրիսթիյան էյալէթլէրի ահվալինին, վէ պաշըճա Պօսնա, Հէրսէկ վէ Պուլգարիսթանըն կիւն պէ կիւն ֆէնայա եիւզ թութմագտա օլտուղունու բէսմի թահրիրատթէ պիզէրէ պէյան իթմէքտէ իտիլէր։ Վ ագատա պու հալ եէնի պիր շէյ տէյիլ տիր, լաքին իւմիտիմիզ օլտուղու վէճհ իլէ, իսլահ օլաճագ եէրտտ, կիթտիքճէ ֆէնայաշմագտա տախի պուլունմուշտուր։ Տէվլէթը Ալիէնին Խրիսթիյան թէպաալէրի քէնարլէրինէ օլան միւքէրրէր թանզիմատ վատէրլինի քէմալը շիւքրանիյէթ վէ էմնիյէթը գալսիլէ իսթիմա իթմիշլէր իտի, լաքին կէրէք Օսթը հազրէթը Շահանէնին ըսմէն իհսան պույուրտուգլարը, վէ կէրէք Եւրոբայա թէպլիղ օլունան իսլահաթը մէզքիւրէնին իճրաատ վէ ֆիիլյաթը օ իւմիտ տայրէսինի թէճավուզ իտէմէտի, վէ նէ ֆասանիյէթ վէ ատավէթ նօգսան պուլաճագ եէրտէ, եէնիտէն գուվվէթ քէսպ իթտի։ Ամալիյէ օլան ճէվր, վէ պունուն հասրլ օլան սէֆալէթ, վէ մուախտարէն Եւրոբանըն Պարպ թէրաֆլարընտա զուհուրա կէլէն վուգուաթլար քի մէմալիքի Շարգիյէնին հէր թէրաֆլարընտա թէվաթուր օլմուշտուր, պունլարրն ճիւմլէսի գիյլ իւ գալի արթըրմաղա վէսիլէ օլտու։»

«Մալիւմ տիւր քի, կէրէք Տէվլէթը Օսմանիյէյի վէ կէրէք միւսալէհէյը ումումիյէյի մուխթարայա իլգա իթմէյէրէք, տահա թուլ միւտէթ պէօյլէ պիր հալէ տէվամ իթմէք միւմքին օլամայաճագտր։ Պունա բանա իսկեաթ օլարագ, պիր թէրաֆտան (տաշրա) իտարէլէրինտէ վագի օլան ույզունտուզուգլար հագգընտա վարիտ օլան թագրիրլէրի բէյ տէր բէյ Պապը Ալիսէ իպրաղ վէ կիրիֆթար օլունաճագ հալին աղրրըզրը թէֆհիմ իթմէյէ չալըշմամըզն պէյհիւտէ օլտուզունու կէօրիւպ վէ տիկէր թէրաֆտան Խրիսթիյանլարը տապը իւ թէ համիւլէ տավէթ իթմէք իւզրէ էլիմիզտէ հէր նէ վասէթա վար իսէ ճիւմլէսինի սարֆ իտիւպ թիւքէթմիշ օլտուզումուզտան, քէյֆիյէթի սէրպէսթճէ վէ իսալիսէթը տէրուն իլէ Տուէլը մուաղզամայը Եւրոբայա արզ իթմէյէ մէճպուրիյէթ քէսպ իթմիշիզ։ Իմտի ամէնթէլէրիմիզին ըսմի թահրիրաթընտան էսինտիրիմիզ մալիւմատ վէ թահգիգատը, վէ պունուն եագընտա պիր պէօյիւք բաթլադ վերէճէյինի։ Վէ կէրէք պրը ապրը օլան իսիմարատ, վէ կէրէք իճրատզրզ վատատար վէ եախօտ ատընտրրճը թէսապիրլէր իլէ պու պէլանըն ատֆինէ միւգիմէտիր օլունամայաճաղընը բանա պիլսէյիմիզ, քէնարլէրինէ պէյան իտիւպ, էվվէլա Տէվլէթլէր քէնարի պէյնլէրինտէ, պատէհու քէնարլէրի Օսմանը Տէվլէթի իլէ պիր իսթիշարէ շու մուխթարատը եօլտան կէրի տէօնմէնին չարէսինէ պագըրմասընը մանթլուպ իլէ տիր։ Պիզէր պու պապատէ նէ միւսթագիլ պիր թէպլիֆ, վէ նէ տէքէնարի պաշըմըզա պիր թէպ պիր կէօսթէրմէյիպ, իլա իշին նէ օլտուզունու վէ թէսվիկէյէ նէ տէրէճէտէ էշէտտը իհթիմալը օլտուզունու սատատճէ պէյան իթմէյէ գանատաթ իթտիք։»

«Իլք մատատէ եանի էշէտտը իհթիամ խուսուսունա էֆքեարրմըզը սէթը իթմէյիպ, վագթթ զայպ իթմէյէ կէլմէզ օլտուզունու պէյանատէն իհթիրազ իթմէտիք, իքինճիսէ պիրի պիրինտէն պաշգա իքի ճիհէթէ լուզում կէօրիւրիւզ։ Պիրիսի էյալէթլէրին սէրիան թէֆթիշի էճնէպի գօնսոլոսը տախի պիրլիքտէ օլարագ, վէ պու թէֆթիշ իլէ հագիգէթը հալին մէյտանէ ջզգմասը։ Իքինճիսի, մէմալիքի Օսմանիյէտէ միւթէմէքքին Խրիսթիյան թէպաալէրինին սահիհ վէ մուհագգագ պիր իսլահաթէ նայիլ օլմալէրի իչուն լազըմ կէլէն նիզամաթը էսասիյէնին գարարկիր վէ իճրա գրլընմասը սիւրէթինէ Տուէլ մուաղզամայը Եւրոբա իլէ Տէվլէթը Օսմանիյէ պէյնինտէ պիլ իթթիֆագ պիր բաապրթա վէրիլմէսի։»

«Պէօյլէ պիր խուսուսատա Տէվլէթը Օսմանիյէնին նուֆուզ եա աղամէթինէ սէկթէ կէթիրէճէք պիր շէյ կէօրմէյիզ։ Տէվլէթը Օսմանիյէնին նիյէթինտէն տէ պիր շիւպհէ իսթէմէյիզ, նիչին քի շու պուլունուլան ֆէնա հալին մահվ իւ իզալէ օլունմասընտան հասրլ օլաճագ սէմէրէտէն եինէ վէ միւճէրրէտա Օսմանը Տէվլէթի իսթիֆատէ իտէճէք տիր։»

«Եւրոբանըն մուավէնէթի, թութաղմ քի Օսմանլընըն ատէմը պասիրէթինտէն, եա միւսատատ վէ զաֆֆընտան իլէրի կէլմէ պիր շէյ ատտ օլունուն էլ հասրլ հէր նէ սէպէպ մէպնի օլսա, պու մուավէնէթատ, Օսմանլընըն ֆայիտէտէն իսալ օլամայաճաղը շիւպհէտէն միւսթաղնի տիր, նիչինքի, պունուն իլէ Օսմանլընըն հէմ զիհնի աչըլըպ հէմ տէ ֆիիլյաթը գուվվէթ պուլաճաղը աշիքեար տրր։ Թէզալիք Օսմանլընըն հուգուգունա տախի թէճավուզ իթմէք սայրլամաղ, նիչինքի հուգուգունա բայէթ օլունմասը ճիւմլէմինին էմէլի տիր, վէ նէ տէ մէյտանէ պիր ֆէսատ պրրագմագ տրր, չիւնքի տայիմա ֆէսատտան մէնինէ միւտավիմ օլմուշտուզ։ Տուէլը մուաղզամա իլէ Տէվլէթը Ալիսէ պէյնինտէ իֆրատ էմէլ վէ արզու իթտիսիմիզ շու իթթիֆագատան միւրատ վէ մագսատը ատհիհիմիզ պու տուր։ Խրիսթիյանլար էմին օլտուն քի քէնտի հալէրինէ մութլաղա տրգգաթ օլունմագտա տրր, վէ մաթլուպ օլունան իսլահաթ ատհիհէն վիւճուտէ կէլէճէք տիր։ Պունուն իլէ պէրապէր, Պապը Ալի իչուն, Տուէլը Եւրոբանըն միւվաֆէթ վէ իսալիսէթինէ տախի պիր նէվի էմնիյէթ տիր պու, չիւնքի Տէվլէթը Օսմանիյէնին պագատրը պիւթիւն Եւրոբա, քէնտի մուվազէնէսինէ պիր էսաս ատտ իթմիշ տիր։»

«Իշթէ պէօյլէ, պիր թէրաֆտան Օսմանը Տէվլէթի, պու խուսուսատա քէնարտանէ պիր էմնիյէթ վէ սէլամէթ սիւրէթի վէ տիկէր թէրաֆտան Խրիսթիյանլար տախի պիր տապը վէ իւմիտ սիւրէթի պուլաճագլար տրր։ Եւրոբա տախի քէնտի թէրաֆընտան չիմտիյէտէք վագի օլան թէճրիւպէլէրինտէն նաշի պէօյլէ պիր էն միւհիմ մատատէ իչիւն մանթլուպ իթտիսի էմնիյէթի պաշգա պիր շէյատէ պուլամաղ, իլա, զանընմըզճա, եօգարատա զէքր իթտիսիմիզ իթթիֆագ իւ իմթիզաճատա։ Լէյլէ պիր մատատէ քի, էվվէլա Եւրոբանըն ատսայիշ վէ խոթիրահէթի անա գավլէն մէրպութ օրուպ, սանիրէն ինտանիյէթ իլէ բօլիթիգա իճասատթը տախի օ մատատէ պիրլէշմիշտր։»

«Մանթպուտ մուֆսխամրմըզ օլան (Իմբէրաթոր) Խրիսթիյանլարա տէրէճէյի նիհայէտէ օլան ալագայը տէրուենիի հիչ պիր վագթթ սէթը վէ ինքէար իսէմէք։ Իմբէրաթոր պունլարրն պու տէրէճէ սէ ֆալէթինի[1] կէօրէրէք գալսինի պիր վէճհիլէ բահէթ իսէմէզ, իլա պիլսէյի վէ կէօրսիւյիւ հալէտ քի, տատհա պունուն էտ-

[1] Պու պահրն գապուլ օլունմասրը մալիմ տիր։

[2] Աճապա պու սէֆալէթ Բուսֆոռաքի էրմի միլան էկսրլէրին սէֆալէթի իլէ նանրլ գրյատա կէլէր։

նա տէրէճէտէ օլան շէյլէրտտ ախէր նիչէ թէրաֆլարտան տահա եիւքսէք սէսլէր տէ չզգմըշտրը։ Պիզլէր քէզալիք սայրը պէօյիւք տէվլէթլէր իլէ պէրապէր բանա իսկեաթ ումուշուզ քի, Օսմանը տէվլէթինին ճիւմլէ թէրաֆընտան մանթլուպ օլունան պագասը, անճագ պու մագսուտ էֆքեար, վէ թասավվուրլէր իլէ միւմքին օլապիլիր, վէ պիլ իֆթիխար մէմուլ խտէրիզ քի սայրը տէվլէթլէր տախի պու պապատէ պիզլէր իլէ հէմֆիքեար տրրլար։ Լաքին շունուտա սէթթ իթմէյիզ քի, արթըգ քէնարի քէնարինի ալտատմագ եախօտ խայալատ տէվլի կէչմիշ կիթմիշ տիր։ Վէ հէր թէէնինի, հէր թէխիրատէն աղրը նէթիճէլէր զուհուր իտէպիր։»

«Լէտիմիզտէ օլան քեաֆֆէի վասէթալէր իլէ, Տէվլէթը Օսմանիյէյի պու մագսուտ մուխթարալարտան սալիմ վէ էմին օլան պիր մէվգիյէ կէթիրմէյի չալըշմամըզ, պիր թէրաֆտան Տէվլէթը Օսմանիյէյէ տէրքեար օլան խուլուսումուզա, տիկէր թէրաֆտան ինսանիյէթ ուղրունա տէրքեար օլան վաճիպէյի զիմմէթիմիզին իճրասընտա պուլունտուղումուզա պէօյիւք պիր իսպաթ տրր։ Վ է Եւրոբանըն պէօյիւք տէվլէթլէրինին տախի պիզէր իլէ պէրապէր օլմասընը արզու իթմէմիզ, կէօսթէրիր քի նէ քէնտի պաշըմըզա պիր միւտախէլէ իթմէք, նէ տէ քէնտիմիզէ պիր մէնֆաաթը մախսուստ չզգարմագ էմէլինտէյիզ»։

«Իշթէ Պէրլին, Լօնտրա, Խարիս վէ Վիէննա գապինէթլէրինէ թէքլիֆ իթտիյիմիզ խուսուսաթ պունլար տրր վէ պունլարտան հէր նէ նէթիճէ հասրլ օլաճագատտա, նէ սէպէպ վէ էֆքեարէ մէպնի գալգըշըմըզ օլտուզու էյիճէ աղնաշըլմասը տախի պիզլէրճէ զայէթ միւհիմ պիր քէյֆիյէթ տիր։ Իմբէրաթորուն էմրի իւզրէ, սիզլէր նէզտինտէ սէֆիր պուլունտուզուզ տէվլէթին Խարիճիյէ նազրրընա պու միւղէքքէրէ միպլ գրրատթ իտէպիլիրսինիզ»։ ԿՕՐՉԱԿՕՖ

ԱԼԵՄԱՆԵԱ։ Իմբէրաթոր Նաբօլէոն, Ալէմանեատը թէքը իթտիքատնա սօղրա, Իրուսիա տէվլէթի գայիմմագամը օլան Իրէնս տը Իրիս հազրէթէրի, սայրը Ալման հիւքմտարլէրինի թէքրար մէճլիսէ ճէլգ իտիւպ, պիր իքի սատթ պիրպիրլէրի իլէ միւքեալէմէ իթտիքատնա սօղրա մուֆաբէքէթ իյլէմիշլէր տրր։ Պիւթիւն Ալէմանեա զաղէթալէրի տախի պու հիւքմտարան ճէմիյէթինտէն, պագաայը միւսալէհէյի ումումիյէյի իւմտատ վար օլսրլար։

ՆԱԲՕԼԻ։ Նաբօլի տէվլէթինին միւրաճաաթընը, հիչ պիր տէվլէթ եանի նէ Աւսթրիա, նէ Ֆրանսա վէ նէ տէ Ինկիլթէրրանին գասրլ իթմէմիշ օլտուզու պու տէֆա թէքրար թատատիգ գրլընմըշտրը։ Ֆրանսանըն ճէվապը պու օլմուշ տուր քի, տէվլէթ տէվլէթէ թէվասիւթ իտէր, լաքին տէվլէթ իլէ զորպալար մապէյնինէ տախէր պիր տէվլէթ թէվասիւթ իտէմէզ։ Հէր նէ հալ իսէ աչքեար կէօրիւնիւր քի, Միչիլեա խուսուսունա քիմսէ միւտախէլէ իթմէյէճէքտիր լաքին իսթիրլալ Նաբօլիյէ կէչէրսէ, Եւրոբանըն սէս չզգարմասը տախի մէմուլ օլունամագ։

Կարիպալտինին Միչիլեատա գարայա չզգարզը էսնատէ աչզգտա օլան իքի Նաբօլիթան ֆիրգաթինլէրի գումանտանլարը, մուհաքէմէ օլմագ իւզրէ տիվանը հարպէ կէօնտերիլմիշլէր տիր։

—Մուտիխարէն Նաբօլի Ճանիպինտէն կէլէն խապէրլէր զայէթ միւհիմ տիր։ Պու տէվլէթին բայթախ-

հանդերձանքներ, ինչպես նաև ամենատարբեր գույներ։ Ամենաշքեղ գույները՝ ոսկեգույն, արծաթագույն, մանգաղագույն, ինչպես նաև ամենաանուշ գույները՝ կանաչ, կապույտ, դեղին, կարմիր, սիրուն

յերեք եւաս իսէմէզ, վուգուսթը ամայիպէ իլէ մէմլու օլան էօմրիւնիւն էն կիւճ պիր սէֆէրինէ տահա պաշլամըշ սրը »։ (Պօլընէա ղազէթասը։)

« Իթալիանըն նամիսի (փրկիչի) օլան (Կարիպալտի) ճէպպարլարը էն գուվվէթլիւ մէքեանընա տախի զարպը տէսթինի կէօսթէրէճէքտիր։ Պէօյլէ պիր մուազզամ մագսէտէ մուվաֆֆագիյէթլէ վալ օլմասը իշլիւն, հէր սահիհ Իթալիանըն գալպի իւմիտ զարպը իլէ հարէքէթ իսէճէք տիր »։

(Ինիօրէնէա ղազէթասը։)

« Իթալիանըն բիրի օլան Կարիպալտի նիհայէթ գըլըճընը չէքիպ մէմլէքի զուլմքեար եէսիսէն խէյլա իսինճէյէտէք գընընա գօմայամագ տրը »։ (Միլան ղազէթասը։)

« Ռէպրայիլ (Դաբրիէլ հրեշտակապետ) ինսան շէքլինէ կիրէրէք Կարիպալտինին թէնի իլէ պիրլէշիպ վէ բուրի զէմինէ էնիպ Իթալիա սէրպէսթիյէթինէ տիւշման օլանլարը միւնհէզիմ վէ բէրիշան, վէ միւսթահգգ օլսուգլարը ճէզայը տախի թէրթիպ իսէճէք տիր »։ (Թորինօ ղազէթասը։)

« Սիչիլեատա գրալ ասքէրի պաշգօմանտանը, պուտ էֆա ու թուֆէթլու ճէնէրալ Կարիպալտի իլէ Ռալէրմօտա պիր մուգավէլէնամէ իմզա իթիշլիր »։ (Լաբօլը ղազէթասը, սօն գէֆա։)

Իշթէ պիր ատամ, քիմինէ մէլէք կէօրիւնիւր քիմինէ շէյթան, իհթիմալ տրը նէ մէլէք տիր նէ տէ շէյթան։ Ղէզաման պիր քիմէնին գուվվէյի թէմէիզյէսի ատավէթ վէ նէֆանիկէթ փէրտէսի իլէ փուշիտէ օլսուր, օ քիմէնին նէ կէօրտիւյիւ կէօրիւրը նէ տէ հիւքմիւ հիւքմ տիւր։ Ինսան կէօրիւր, օրատա, նէրէտէ քի շէյթան վար, վէ շէյթան կէօրիւր օրատա, նէրէտէ քի ինսան վար, իմտի Կարիպալտի տախի շիմտի պէօյիւր Ղաբօլէոն իլէ պէրապէր տէյէպիլիր։ Պանա ինսան տէսինլէր շէյթան տէսինլէր, պէն, պէն իմ, վէ պէնի պէն օրմագսան քիմսէ մէն իսէմէզ։ (Մէճմո–ա։)

Մինէթիմիզին էքի գըսմընին միւթէպէրանը տախի տէֆա տէֆա պիզլէրէ խապէր իտիւպ, Մեղու, Միւնատի, Մասիս վէ Փարիզին տէթիա խօտպինլիք մահսուլու օլան մուպահասալարընա ճէվապ վէրմէմէմիզէ արզու իթիքլէրինի պէյան իլէմիշէր տիր, վէ պու վէսիլէ իլէ մէզբիւր վարագբարէլէր միւէլլիֆլէրինին սըֆթը մախսուսէլէրինի տախի պիզլէրէ սէթր իթմէմիշլէրտիր քի, շիւպհէսիզ քէնտիլէրինին շէրէֆինէ մուճիպ օլաճագ բատէտէ տէյիլ տիր։ Հագգը ճիզանէմիզտէ պէյան օլսունան պու թէվէճճիհ շահատէթլէրի իլէ պէրապէր սիւքիւթ իթմէմիզ էֆքէարը խալիսանէմիզէ տախի մուվաֆֆագ օլսուզլունան, պիր գաթ տահա մագսուլա կէչիպ, միւթէպէրանը մումայիլյհիւմէ արզը թէշէքքիւր իտէրիզ։ Պու սէֆիլ միւէլլիֆլէր պու մէրտուտա եազըճըլար, շիմմիքի հարտէ թամ քէնտի մէվքիլէրինտէ տիրլէր, իմտի պըրագալըմ պունլարը պօղազարընա գատար պումէզէլէթ պաթազընընն իշինտէ, քի կիւն օլուպ, արշարըտա չըգսալար պիլմէմքի միւատէթը էօմրլէրինտէ փաքլանապիլէճէքլէր մի։ Շու գատար քի պունլարընը պու հալի պիզլէր իշլիւն թաճիւպ իտէճէք պիր հալ տէյիլտիր, շիւնքի քէնտիլէրինի տայիմա պու հալտէ կէօրմիւշ վէ պու հալտէ քէշֆ իթմիշլիքտիր։ Պու ճիւմլէ իլէ Իտալիանի միլլէթինին գալէմի, տահա թուլ միւատէթ պու մագուլէ սէֆիլլէր հէլինտէ գալմաճագ, վէ Իտալիանի միլլէթինին քիթապէթի պու ճինս մախլուգլարտա թէճէսսիւմ իտէճէքսէ, միլլէթէ օլան մուհապէթիմիզ պիզլէրի վէ պիզլէր իլէ պէրապէր պիլճիւմլէ հագգանիյէթ սահիպլէրինի աղիմ թէհէսսիֆէ կիրիֆթար իտէճէյինի տախի սէթր իտէմիյիզ։ Դաթոլիք մէզհէպինէ, բէհսի մուազզամընա, վէ ճիհանքէսէնտ պիր թարիգաթա պու տէօրթ սէֆիլին լիսան հապասաթը, պու տէվլատ շիւպհէսիզ միլլէթէ պիր խայր տավէթ իտէճէք շէյ տէյիլ տիր իմտի Միլլէթին ագլը եա լիսանը, Մասիս, Մէնղու, Միւնատի վէ Փարիզ իսէ, 1830 սէնէսի, պիզլէր իշլիւն մուպարէք պիր թարիխ տիր, վէ պունու 1860 իլէ պիրլէշտիրմէք տահա քէք չօգ գարանթինարա միւհթաճ տրը պու տէօրթ գանկրէնա թէաֆֆիւնիւ միլլէթատ մէվճուտ օլսուգճա, պուրնումուզու գաբայըպ, ուզմգ, ուզմգ, գայէթ ուզագ գաչմագտան պաշգա չարէմիզ եօգ տուր։ Վ Ի Ի Ն Ե Ի Ի Ն Ե Ի Ի Ն Ե